

Πτυχίο Ψυχολογίας
Εξ αποστάσεως

Πολυπολιτισμική Ψυχολογία (DPSYCH-219)

Δρ Κυριακή Σωτηροπούλου
Ψυχολόγος
Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

ΕΝΟΤΗΤΑ 10

Κοινωνική Αντίληψη,
Κοινωνική Νόηση &
Κοινωνική Αλληλεπίδραση

Dr.K.Sotiropoulou,
Neapolis University Paphos

Paul Klee, 1927

Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΛΗΨΗ

- Οι άνθρωποι εκδηλώνουν **συγκεκριμένες συμπεριφορές** εξαιτίας του τρόπου με τον οποίο **αντιλαμβάνονται** τον κόσμο και των προσδοκιών που έχουν (**αντιληπτική προδιάθεση**).
- Η εκμάθηση αυτών των αντιλήψεων και συμπεριφορών αποτελεί μέρος της **πολιτισμικής εμπειρίας**.
- Η επιρροή του πολιτισμού στην ανθρώπινη αντίληψη και την αντιληπτική προδιάθεση είναι ισχυρή.
- Η αντίληψη είναι μεροληπτική, επειδή ποτέ δεν θα είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε τα πάντα για τον κόσμο που μας περιβάλλει.

«Βιώνουμε το κάθε τι στον κόσμο όχι όπως είναι, αλλά όπως το προσλαμβάνουμε μέσω των αισθητήριων δεκτών μας».

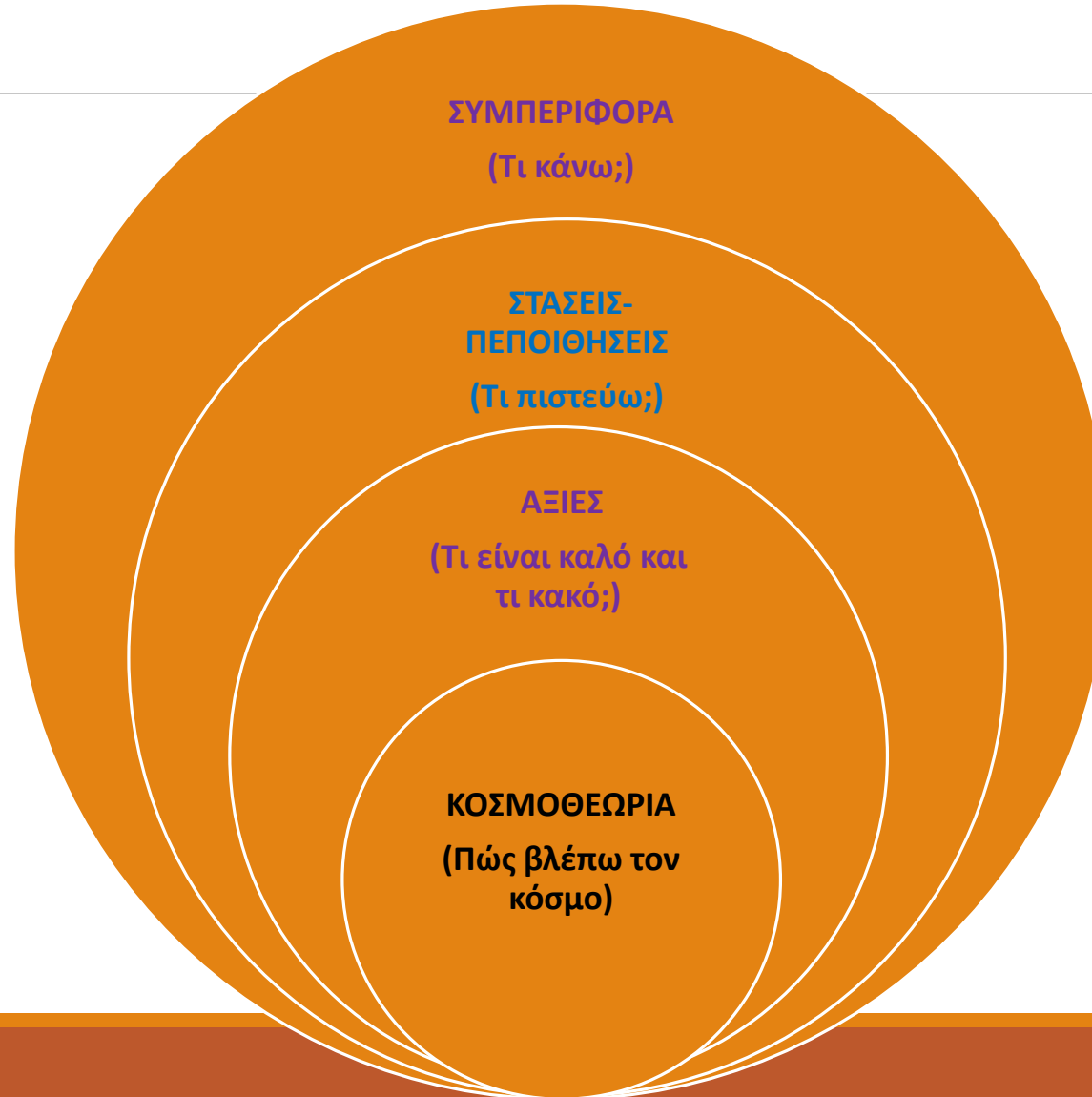
(Singer, 1987: 9):

Η βασική αντιληπτική διαδικασία παραμένει ίδια σε όλους τους ανθρώπους, αλλά το περιεχόμενο διαφέρει λόγω **διαφορών** :

- *στις πεποιθήσεις*
- *στις αξίες και τις κοσμοθεωρίες,*
- *καθώς και στον τρόπο που ο καθένας συνηθίζει να εξάγει συμπεράσματα.*

Ας θυμηθούμε πώς δομείται η πολιτισμική μας ταυτότητα

Η πολιτισμική
ταυτότητα

Dr.K.Sotiropoulou,
Neapolis University Paphos

Συνολικό πλαίσιο για να οργανώσουν οι άνθρωποι τις **σκέψεις**, τα **συναισθήματα** και τις **συμπεριφορές** τους σε σχέση με το περιβάλλον τους.

- Στον πυρήνα του πολιτισμού βρίσκονται οι **αξίες** = σαφής ή έμμεση εννοιολόγηση, μοναδική για ένα άτομο ή χαρακτηριστική μιας ομάδας, που επηρεάζει την επιλογή συμπεριφοράς.
 - **Ο κάθε πολιτισμός εκτιμά κάποιες αξίες περισσότερο απ' ό,τι άλλες.**
 - οι αξίες κοινοποιούνται τόσο **ευθέως** όσο και **εμμέσως** με τη χρήση **συμβολικής συμπεριφοράς**.
-

Πολιτισμικές πεποιθήσεις, αξίες και αντίληψη

- ✓ **Οι πεποιθήσεις:**
 - βρίσκονται στον πυρήνα των σκέψεων και των δράσεών μας.
 - μαθαίνονται,
 - υπόκεινται σε πολιτισμική μεροληψία.
- ✓ Οι πεποιθήσεις αποτελούν τη βάση των **αξιών μας**, οι οποίες συνιστούν **ανθεκτικές στάσεις που αντικατοπτρίζουν την προτίμηση** σε μια πεποίθηση εις βάρος μιας άλλης.
- ✓ Οι αξίες διαθέτουν μια **κανονιστική διάσταση** που εξηγεί **τι είναι καλό ή κακό, σωστό ή λάθος**, μέσα σε ένα ορισμένο πλαίσιο.
- ✓ **Η κατανόηση των πολιτισμικών αξιών** μάς βοηθά όχι μόνο **να εκτιμήσουμε τη συμπεριφορά** των άλλων και **να ανακαλύψουμε τον τρόπο** για να συμπεριφερθούμε με τον ανάλογο σεβασμό, αλλά και να **ερμηνεύσουμε** τη δική μας συμπεριφορά.
 - *Π.χ. σε ασιατικούς χώρους εργασίας εκτιμάται η αρμονία στις διαπροσωπικές σχέσεις στους δυτικούς πολιτισμούς εκτιμάται η ευθύτητα, η σαφήνεια και η ειλικρίνεια.*

- Οι **Κορεάτες** συχνά **αποφεύγουν να πουν «όχι»** όταν κάποιος ζητά κάτι που λογικά δεν πρόκειται να υλοποιηθεί. Αντί για την ξεκάθαρη άρνηση θα χρησιμοποιούσαν μια απάντηση όπως: «*Πρέπει να το ξανασκεφθούμε*» ή «*Είναι κάπως δύσκολο*», προκειμένου να διατηρηθεί η αρμονία.
- Αντιθέτως, οι **Αμερικανοί** εκτιμούν την **ευθύτητα** στην επικοινωνία, επομένως προτιμούν «*να λέει κανείς τη γνώμη του*».
- Οι Φινλανδοί, τηρούν μια στάση σύμφωνα με την οποία **κάποιος μιλάει μόνο εφόσον έχει κάτι να πει**, όχι απλώς για να γεμίσει ένα κενό στη συζήτηση – δεν είναι σπάνια τα μεγάλα χρονικά διαστήματα σιωπής ανάμεσα σε ανθρώπους που κάθονται στο ίδιο τραπέζι (Carbaugh, Berry & Nurmikari-Berry, 2006).

Πολιτισμός και ερμηνεία

- ✓ Ο **πολιτισμός επηρεάζει τις μεταβλητές** που χρησιμοποιούν οι άνθρωποι για να ερμηνεύσουν αυτό που αντιλαμβάνονται.
 - Για παράδειγμα, το κόκκινο στο γάμο αντιπροσωπεύει τη λάμψη και τον πλούτο για τους Κινέζους
 - Οι Δυτικοί συνδέουν τον γάμο με το λευκό/ αγνότητα.
 - Ένα αυτοκίνητο με λευκές κορδέλες μπορεί να εκληφθεί ως γαμήλιο όχημα ή να δηλώσει κηδεία. (Chen & Starosta, 2005).
- ✓ **Ερμηνεύουμε** τη σημασία όχι μόνο των **αντικειμένων**, αλλά και των **γεγονότων**, πάντα με βάση την **προηγούμενή μας εμπειρία** (Cooper κ.ά., 2007).
- ✓ Κάθε γεγονός λαμβάνει χώρα μέσα σε ένα **κοινωνικό πλαίσιο** που έχει συγκεκριμένο νόημα για την εμπλεκόμενη ομάδα ανθρώπων.
 - Π.χ. εορτασμοί πρωτοχρονιάς

Πολιτισμός και ερμηνεία

- ✓ Ο πολιτισμός επηρεάζει το είδος των πληροφοριών στο οποίο αποδίδουν έμφαση οι άνθρωποι όταν ερμηνεύουν γεγονότα ή συμπεριφορές.
- Το να μιλά κανείς λιγότερο και να ακούει περισσότερο θεωρείται δείγμα σεβασμού στον **ιαπωνικό πολιτισμό**· στην **Αυστραλία**, η ίδια συμπεριφορά μπορεί να ερμηνευθεί ως **έλλειψη αυτοπεποίθησης**.

Πολιτισμός και ερμηνεία

- ✓ Όταν αποδίδουμε κάπου μια συμπεριφορά βασισμένοι σε προσωπικούς ή περιπτωσιολογικούς παράγοντες, είμαστε επιρρεπείς στη μεροληψία-επιδεικνύουμε αυτο-εξυπηρετική προτίμηση
 - τείνουμε, δηλαδή, να αποδίδουμε τη θετική συμπεριφορά των μελών της εσω-ομάδας σε προσωπικούς παράγοντες και την αρνητική συμπεριφορά τους σε περιπτωσιολογικούς παράγοντες.
 - Αντιθέτως, συνηθίζουμε να αποδίδουμε :
 - Τη θετική συμπεριφορά των μελών εξω-ομάδων σε περιπτωσιολογικούς παράγοντες και
 - την αρνητική τους συμπεριφορά σε προσωπικούς (Jaspers & Hewstone, 1982).
- Για παράδειγμα, η αποτυχία ενός μαθητή να περάσει μια εξέταση θα μπορούσε να αποδοθεί σε έλλειψη ευστροφίας από την πλευρά του μαθητή (ενδογενής παράγοντας) ή σε υπερβολική κοινωνική/οικογενειακή πίεση ως αιτία της κακής του επίδοσης (εξωγενής παράγοντας).*

ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

- ✓ Ο πολιτισμός διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην **επιλογή, δόμηση και επεξεργασία** των πληροφοριών.
- ✓ Ως αποτέλεσμα, είναι πιθανόν η πολιτισμική μας κοινωνικοποίηση να ενθαρρύνει τον **εθνοκεντρισμό**.
- ✓ Υψηλά επίπεδα εθνοκεντρισμού δημιουργούν :
 - Στερεότυπα
 - Προκαταλήψεις και
 - Ρατσισμό

Δηλαδή εμπόδια για την επιτυχή διαπολιτισμική επικοινωνία.

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ HOFSTEDE

- ✓ Ο Hofstede (1980,1988) μελέτησε εργαζόμενους σε πάνω από 53 πολιτισμούς και εντόπισε 6 πολιτισμικές διαστάσεις που επηρεάζουν τη συμπεριφορά.
- ✓ Το μοντέλο Hofstede παρά τις επικρίσεις που δέχθηκε, έχει εφαρμοστεί ευρέως σε πολλούς κλάδους επιστημών όπως διαπολιτισμική ψυχολογία, εκπαίδευση, ηγεσία, διοίκηση, επικοινωνία κα.

- ✓ Οι 6 πολιτισμικές διαστάσεις είναι:

- Ατομικισμός – Συλλογικότητα
- Αρσενικότητα-Θηλυκότητα
- Απόσταση εξουσίας
- Αποφυγή της αβεβαιότητας
- Μακροπρόθεσμος-Βραχυπρόθεσμος προσανατολισμός
- Επιείκεια- Αυτοσυγκράτηση

" Culture is more often a source of conflict than of synergy. Cultural differences are a nuisance at best and often a disaster."

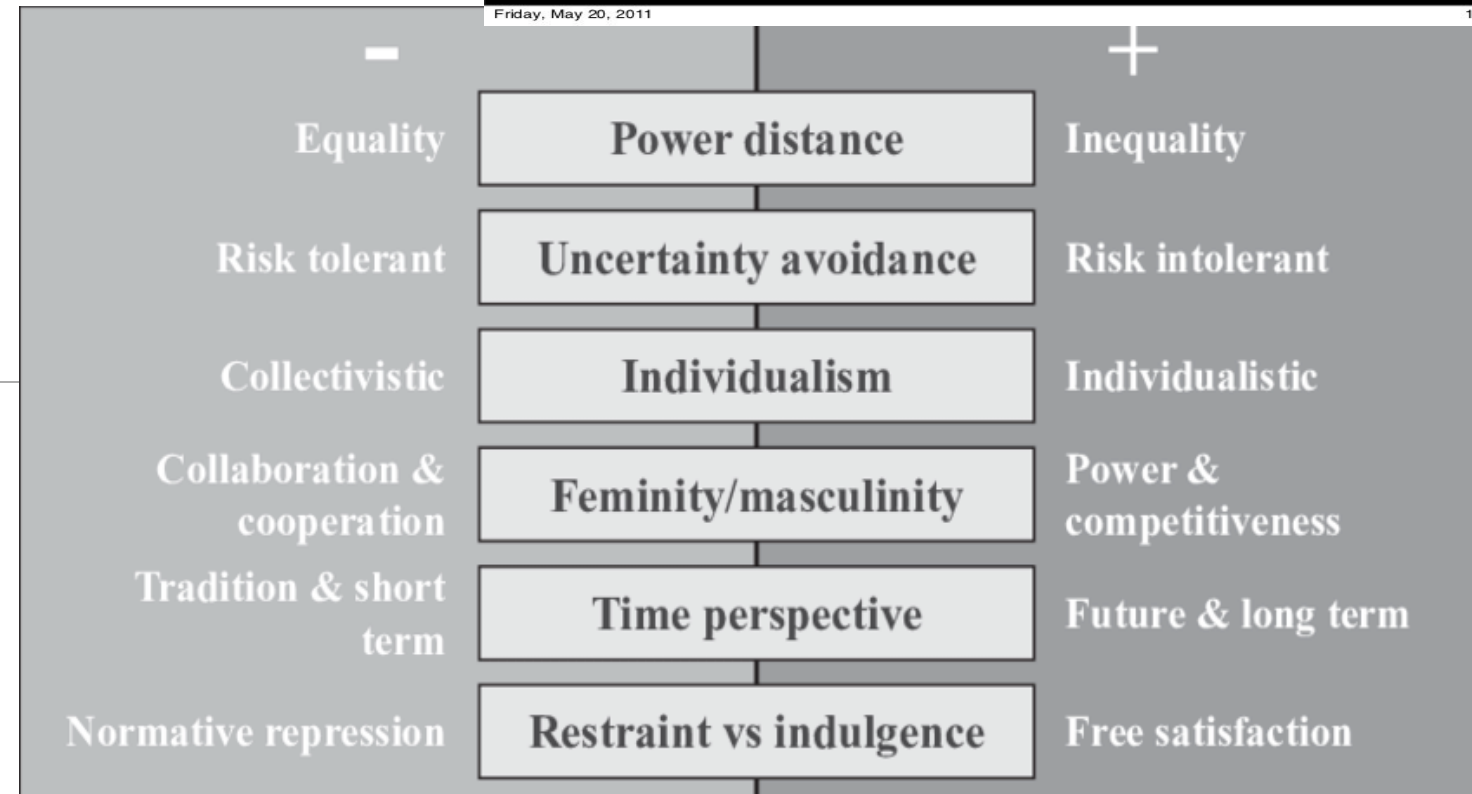
Prof. Geert Hofstede
Emeritus Professor of Organizational
Anthropology and International Management,
Maastricht University

Hofstede Model | cultural dimensions

tellus communications 2011

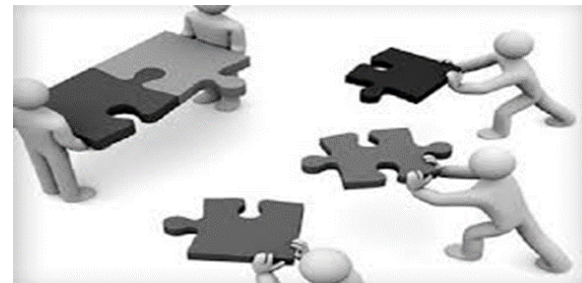
Friday, May 20, 2011

11

Ατομικισμός Συλλογικότητα

Ατομικισμός

- Έμφαση στο άτομο, τα ατομικά δικαιώματα, την αυτονομία, την ανεξαρτησία, τους ατομικούς στόχους έναντι των στόχων της ομάδας (Triandis, McCusker & Hui, 1990).
- Προσωπική ευθύνη για επιτυχία & αποτυχία, Ευθυδικία, Αξιοκρατία
- Οι άνθρωποι τείνουν να υπογραμμίζουν τη σημασία της προσωπικής και ατομικής επιτυχίας (Gudykunst, 2004).
- Η κοινωνική συμπεριφορά καθοδηγείται από τους προσωπικούς στόχους, συχνά εις βάρος άλλων τύπων στόχων.
- Τα άτομα ενθαρρύνονται να χρησιμοποιούν και να εξελίσσουν τις ικανότητες και τα ταλέντα τους.

Συλλογικότητα

- Έμφαση στο κοινωνικό σύνολο, στην έννοια του καθήκοντος, στους κανονισμούς, τις υποχρεώσεις
- Ισότητα, Ανάγκη, Κοινωνική πρόνοια
- Οι πολιτισμοί συλλογικότητας τονίζουν τη σημασία αξιών που υπηρετούν και συντηρούν την εσω-ομάδα, καθυποτάσσοντας τους προσωπικούς στόχους προς όφελος των ομαδικών.
- Η συμμετοχή στην ομάδα είναι σημαντικότερη από την αίσθηση της ατομικότητας,
- Οι άνθρωποι οφείλουν να εξαρτώνται ο ένας από τον άλλον και να συμμορφώνονται με τις νόρμες και τις αξίες της εσω-ομάδας.
- Οι άνθρωποι δεν βλέπουν τον εαυτό τους ως μεμονωμένο άτομο αλλά ως μονάδα αλληλοεξαρτώμενη με τους άλλους (π.χ. με τα μέλη της εσω-ομάδας όπου ανήκουν), ενώ τα μέλη μοιράζονται την ευθύνη και λογοδοτούν συλλογικά για τις πράξεις τους.
 - Οι συλλογικές κοινωνίες χαρακτηρίζονται από εκτεταμένες πυρηνικές ομάδες, όπως η οικογένεια, η γειτονιά ή μια ομάδα με κοινό επάγγελμα

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ HOFSTEDE

- Κανένας πολιτισμός δεν τείνει αποκλειστικά στη συλλογικότητα ή τον ατομικισμό, ωστόσο όλοι μπορούν να τοποθετηθούν σε κάποιο σημείο σε ένα συνεχές μεταξύ υψηλού ατομικισμού και υψηλής συλλογικότητας.
- **Ο προσανατολισμός ενός πολιτισμού προς τον ατομικισμό ή τη συλλογικότητα έχει σημαντικές επιπτώσεις στη συμπεριφορά των μελών του** πχ. *ως προς την έννοια του εαυτού, την εμπιστοσύνη στην ομάδα,, τη δικτύωση, την ανησυχία για την κοινωνική αποδοχή και γνώμη των άλλων κτλ.*
- Ο ατομικισμός και η συλλογικότητα έχουν συνδεθεί με τον ευθύ και τον πλάγιο τρόπο επικοινωνίας.
- Ο ατομικισμός ή η συλλογικότητα στο πολιτισμικό επίπεδο δεν συνεπάγονται **ότι κάθε άτομο μέσα στον εκάστοτε πολιτισμό θα συμμορφώνεται με τη θέση του πολιτισμού του σε ό,τι αφορά αυτή τη διάσταση.**

Αρσενικότητα - Θηλυκότητα

- ✓ Η διάσταση αυτή περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο οι κυρίαρχες αξίες ενός πολιτισμού λειτουργούν δυναμικά ή ενισχυτικά.
- ✓ Στους **ανδρικούς πολιτισμούς** οι άνθρωποι :
 - αγωνίζονται για μέγιστη **διάκριση** μεταξύ του τρόπου σκέψης και συμπεριφοράς των ανδρών και των γυναικών.
 - τονίζεται η σημασία της αποφασιστικότητας, του ανταγωνισμού και της υλικής επιτυχίας.
- ✓ Οι **θηλυκοί πολιτισμοί** :
 - είναι αυτοί που επιτρέπουν σε περισσότερους κοινωνικούς ρόλους να καλύπτονται τόσο από άνδρες όσο και από γυναίκες
 - εναποθέτουν μεγάλη αξία στις **θηλυκές ιδιότητες** όπως στην ποιότητα ζωής, στις διαπροσωπικές σχέσεις και στο ενδιαφέρον για τους αδύναμους.

Η Ιαπωνία βρίσκεται στην κορυφή του καταλόγου των **αρσενικών πολιτισμών**· στην ίδια κατηγορία ανήκουν επίσης η Αυστραλία, η Βενεζουέλα, η Ελβετία, το Μεξικό, η Ιρλανδία, η Μεγάλη Βρετανία και η Γερμανία.

Απόσταση εξουσίας

- ✓ Η διάσταση αυτή αντανακλά τον βαθμό στον οποίο ένας πολιτισμός **ανέχεται την ανισότητα** στην κατανομή της εξουσίας αλλά και του κύρους και πλούτου μέσα σε έναν πολιτισμό.

Στους πολιτισμούς με μεγαλύτερη απόσταση εξουσίας, οι ανισότητες ανάμεσα στους ανθρώπους είναι τόσο **αναμενόμενες όσο και επιθυμητές**.

- Οι λιγότερο ισχυροί άνθρωποι οφείλουν να **εξαρτώνται** από τους ισχυρότερους.
- Πχ. Τα παιδιά οφείλουν να είναι **υπάκουα** προς τους γονείς και δεν αντιμετωπίζονται ως ισότιμα μέλη, ενώ οι άνθρωποι είναι υποχρεωμένοι να επιδεικνύουν **σεβασμό** προς όσους κατέχουν θέση υψηλότερη από τη δική τους.
- Οι πολιτισμοί αυτοί ενδέχεται να επικοινωνούν με τρόπο που ενισχύει την ιεραρχία στις διαπροσωπικές σχέσεις, ενώ όταν χαρακτηρίζονται από **μεγάλη απόσταση εξουσίας τείνουν να προσανατολίζονται προς την απολυταρχία**, καθεστώς που υπαγορεύει μια ιεραρχική δομή κοινωνικών σχέσεων.
- Σε τέτοιους πολιτισμούς μεγιστοποιούνται οι διαφορές ως προς την ηλικία και την κοινωνική θέση.
 - Οι Φιλιππίνες, το Μεξικό, η Βενεζουέλα, η Ινδία, η Σιγκαπούρη, η Βραζιλία, το χονγκ Κονγκ, η Γαλλία και η Κολομβία αποτελούν πολιτισμούς **με μεγαλύτερη απόσταση εξουσίας** (Hofstede, 1980).

Οι πολιτισμοί με μικρότερη απόσταση εξουσίας τονίζουν την **ισότητα ανάμεσα στους ανθρώπους**, υπογραμμίζοντας το γεγονός ότι θα έπρεπε να υπάρχει αλληλεξάρτηση μεταξύ ανθρώπων σε διαφορετικά επίπεδα εξουσίας. Επίσης, σ' αυτούς τους πολιτισμούς οι κοινωνικές σχέσεις είναι οριζόντιες και μη ιεραρχικές (οι άνθρωποι τείνουν να ελαχιστοποιούν τις όποιες διαφορές ηλικίας, φύλου, κοινωνικής θέσης και ρόλου).

- Οι κοινωνικές σχέσεις είναι περισσότερο **ευθείες και λιγότερο επίσημες** σε χώρες όπως η Αυστραλία, η Νέα Ζηλανδία, το Ισραήλ, η Δανία, η Ιρλανδία, η Σουηδία, η Νορβηγία, η Φινλανδία και η Ελβετία σημειώνουν χαμηλή βαθμολογία στην απόσταση εξουσίας.

Αποφυγή αβεβαιότητας

Αντικατοπτρίζει την **ανοχή ενός πολιτισμού στην ασάφεια**, καθώς και τον βαθμό στον οποίο αποδέχεται την ανάληψη ρίσκων.

- Στους πολιτισμούς με **υψηλή αποφυγή αβεβαιότητας**, οι άνθρωποι είναι ενεργοί και αναζητούν **ασφάλεια**.
- Οι πολιτισμοί που παρουσιάζουν **ήπια αποφυγή αβεβαιότητας** είναι στοχαστικοί, λιγότερο επιθετικοί, μη συναισθηματικοί, χαλαροί, αποδέχονται το προσωπικό ρίσκο και είναι σχετικά ανεκτικοί.

Σύμφωνα με την κλίμακα του Hofstede (2001),

- η Ελλάδα, η Πορτογαλία, το Βέλγιο, η Ιαπωνία, το Περού, η Γαλλία, η Χιλή, η Ισπανία και η Αργεντινή εμφανίζουν **υψηλό βαθμό** αποφυγής αβεβαιότητας,
- ενώ η Δανία, η Σουηδία, η Νορβηγία, η Φινλανδία, η Ιρλανδία, η Μεγάλη Βρετανία, οι Κάτω χώρες, οι Φιλιππίνες και οι Ηνωμένες Πολιτείες εμφανίζουν **χαμηλό βαθμό** αποφυγής αβεβαιότητας.
- **Οι πολιτισμοί συλλογικότητας συνήθως παρουσιάζουν μεγαλύτερη αποφυγή αβεβαιότητας.**

Αφορά τις αξίες που διέπουν τις κοινωνικές σχέσεις.

- Οι άνθρωποι που εμφανίζουν **μακροπρόθεσμο** προσανατολισμό συνήθως είναι άτομα **αφοσιωμένα στους στόχους τους**, με κίνητρο, υπεύθυνα και μορφωμένα, με αίσθηση καθήκοντος, καθώς και οργανωσιακή ταυτότητα και αφοσίωση.
 - Ο μακροπρόθεσμος προσανατολισμός ενθαρρύνει τη λιτότητα, την αποταμίευση, την επιμονή στην επίτευξη αποτελεσμάτων, την ταξινόμηση των σχέσεων ανάλογα με την κοινωνική τους θέση και την προθυμία να υποταχθεί κανείς για την επίτευξη ενός στόχου.

πχ. το Χόνγκ Κόνγκ, η Σιγκαπούρη, η Ταϊβάν, η Νότια Κορέα και η Ιαπωνία – **πέντε δράκοντες της οικονομίας**.
- Ο **βραχυπρόθεσμος** προσανατολισμός, που χαρακτηρίζει τους **δυτικούς πολιτισμούς**, είναι συμβατός με δαπάνες οι οποίες υπαγορεύονται από την κοινωνική πίεση, από μικρότερο βαθμό αποταμίευσης και μια προτίμηση για γρήγορα αποτελέσματα (Hofstede, 2001).

Επιείκεια και αυτοσυγκράτηση /περιορισμός

- ✓ Η επιείκεια αντιπροσωπεύει μια κοινωνία που επιτρέπει σχετικά **ελεύθερη ικανοποίηση** βασικών και φυσικών ανθρώπινων κινήσεων που σχετίζονται με την απόλαυση της ζωής και τη διασκέδαση.
 - ✓ Ο περιορισμός σημαίνει μια κοινωνία που
 - **καταστέλλει την ικανοποίηση των αναγκών** και
 - τις **ρυθμίζει** μέσω αυστηρών κοινωνικών κανόνων.
-

• Παραδείγματα

- ❑ Μια **Αμερικανίδα μητέρα** θα μπορούσε να ερμηνεύσει ως θετικό στοιχείο την αποφασιστικότητα στην ομιλία του παιδιού της, ενώ μια **Κορεάτισσα** που παρατηρεί την ίδια συμπεριφορά θα μπορούσε να θεωρήσει ότι το παιδί της επιδεικνύει έλλειψη σεβασμού και πειθαρχίας.
- ❑ Οι **Ολλανδοί** κρίνουν ως αξιόπιστο έναν άνθρωπο που έχει το θάρρος της γνώμης του, ενώ οι **Ιάπωνες** πιστεύουν ότι είναι ένδειξη ρηχότητας το να μιλά κάποιος διαρκώς.
- ❑ Στην **Αυστραλία** οι άνθρωποι συνηθίζουν να εκλαμβάνουν θετικά την ευθεία προσέγγιση όταν επιλύουν μια διαπροσωπική σύγκρουση, όμως η ίδια συμπεριφορά δεν επικροτείται στους περισσότερους **ανατολικούς πολιτισμούς**.

Πολιτισμοί υψηλού και χαμηλού πλαισίου (Hall, 1976, 1990)

Ο ανθρωπολόγος Edward Hall προσέφερε ένα αποτελεσματικό μέσο για την εξέταση των πολιτισμικών διαφορών στην αντίληψη και την επικοινωνία.

Κατηγοριοποίησε τους πολιτισμούς σε υψηλού και χαμηλού πλαισίου (high/ low context), ανάλογα με το βαθμό στον οποίο το νόημα εξάγεται από το πλαίσιο, τα συμφραζόμενα και όχι από αυτό που λέγεται.

Επικοινωνία υψηλού πλαισίου είναι εκείνη στην οποία πολύ λίγες πληροφορίες βρίσκονται στο κωδικοποιημένο, ρητό μέρος του μηνύματος.

Επικοινωνία χαμηλού πλαισίου είναι ακριβώς το αντίθετο, δηλαδή, οι πληροφορίες βρίσκονται κατά κύριο λόγο στο ρητό κώδικα.

ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΥΨΗΛΟΥ/ΧΑΜΗΛΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΤΟΥ HALL

Η διάσταση αυτή αναφέρεται στο βαθμό στον οποίο **συγκεντρώνουμε πληροφορίες από το φυσικό, κοινωνικό και ψυχολογικό πλαίσιο μιας αλληλεπίδρασης** (υψηλό πλαίσιο) ή από το **σαφή λεκτικό κώδικα** (χαμηλό πλαίσιο).

- **ΥΨΗΛΟΥ:** (π.χ., Κίνα, Αγγλία, Γαλλία, Γκάνα, Ιαπωνία, Κορέα),
 - **μεγάλος όγκος νοήματος υπονοείται** είτε στη φυσική συνθήκη καθαυτή, είτε σε κοινές πεποιθήσεις, αξίες και νόρμες.
- **ΧΑΜΗΛΟΥ:** (π.χ., Γερμανία, Σκανδιναβία, Ελβετία, Ηνωμένες Πολιτείες).
 - μεταχειρίζονται ένα σαφή κώδικα για να στείλουν μηνύματα/ προκειμένου να δημιουργήσουν και να ερμηνεύσουν το νόημα.

Πολιτισμοί με υψηλού πλαισίου επικοινωνία

Σε πολιτισμούς υψηλού πλαισίου (Ινδιάνοι, Λατινοαμερικάνοι, Ιάπωνες, Άραβες, Κινέζοι, Αφροαμερικάνοι και Κορεάτες), πολλά από τα νοήματα που ανταλλάσσονται σε μια συζήτηση δεν μεταδίδονται οπωσδήποτε μέσω των λέξεων. Σύμφωνα με τον Hofstede, στους πολιτισμούς υψηλού πλαισίου ανήκουν κυρίως πιο παραδοσιακοί πολιτισμοί.

Ο Hall μας πληροφορεί ότι σε τέτοιους πολιτισμούς, για τις περισσότερες καθημερινές συναλλαγές **δεν απαιτούνται ούτε αναμένονται πολλές διεξοδικές πληροφορίες**. Επειδή το νόημα δεν βρίσκεται κατ' ανάγκη στα λόγια, οι πληροφορίες παρέχονται μέσω της **εξαγωγής συμπερασμάτων**, από τις **χειρονομίες, ακόμα και τη σιωπή**.

Άτομα από πολιτισμούς υψηλού πλαισίου τείνουν να έχουν περισσότερη επίγνωση του περιβάλλοντος χώρου και μπορούν να εκφράζουν και να ερμηνεύουν συναισθήματα χωρίς να τα ονομάζουν ρητά.

Ο Andersen (2003, στο Samovar & Porter, 2010) τονίζει ότι « **οι πολιτισμοί υψηλού πλαισίου βασίζονται περισσότερο στη μη λεκτική επικοινωνία** ».

Λόγω των λεπτών «μηνυμάτων» που χρησιμοποιούν οι πολιτισμοί υψηλού πλαισίου, τα μέλη τους, σύμφωνα με τον Gudykunst (2001, στο Samovar & Porter, 2010), συχνά «**επικοινωνούν με έμμεσο τρόπο**». Δίνουν **περισσότερη σημασία στο πώς λέγεται κάτι, παρά στο τι λέγεται** και έχουν πλήρη επίγνωση των μη λεκτικών ενδείξεων.

Πολιτισμοί με χαμηλού πλαισίου επικοινωνία

Σε πολιτισμούς χαμηλού πλαισίου (Γερμανοί, Ελβετοί, Σκανδιναβοί και Βορειοαμερικάνοι), οι πληθυσμοί είναι λιγότερο ομοιογενείς και, επομένως, τείνουν να κατακερματίζουν τις διαπροσωπικές επαφές.

Αυτή η έλλειψη κοινών εμπειριών σημαίνει ότι κάθε φορά που αλληλεπιδρούν με τους άλλους χρειάζονται λεπτομερείς πληροφορίες, καλή γνώση των συμφραζομένων.

Στους πολιτισμούς χαμηλού πλαισίου, **το λεκτικό μήνυμα περιέχει τις περισσότερες πληροφορίες και μικρό μέρος τους βρίσκεται στο πλαίσιο.**

Όπως σημειώνει ο Lynch (1998, στο Samovar & Porter, 2010), *«τα άτομα που ανήκουν σε πολιτισμούς χαμηλού πλαισίου, κατά την επικοινωνία τους, **μιλούν πιο γρήγορα, και συχνά υψώνουν τη φωνή τους**».*

Για παράδειγμα, οι Αμερικανοί βασίζονται περισσότερο στην προφορική ομιλία παρά στη μη λεκτική συμπεριφορά για να μεταδώσουν μηνύματα. Γι' αυτούς, είναι σημαντικό να μπορούν να μιλάνε και να λένε ό,τι είναι στο μυαλό τους. Θαυμάζουν δε τους ανθρώπους που διαθέτουν πλούσιο λεξιλόγιο και μπορούν να εκφραστούν σαφήνεια και ευφράδεια.

Διαφορές υψηλού- χαμηλού πλαισίου επικοινωνίας

Ο **ασιατικός τρόπος** επικοινωνίας (υψηλού πλαισίου) είναι συχνά **ασαφής, έμμεσος και σιωπηλός**, ενώ ο **δυτικός τρόπος** επικοινωνίας (χαμηλού πλαισίου) τείνει να είναι **άμεσος και σαφής**.

Οι διαφορές στην αντίληψη της αξιοπιστίας είναι μια ακόμα πτυχή της επικοινωνίας που συνδέεται με αυτές τις δύο κατηγοριοποιήσεις.

Σε πολιτισμούς υψηλού πλαισίου, θεωρούν **τους ανθρώπους που μιλάνε πολύ λιγότερο αξιόπιστους**, καθώς πιστεύουν ότι η σιωπή συχνά στέλνει καλύτερο μήνυμα από τα λόγια και ότι τα πολλά λόγια είναι περιττά και λειτουργούν εις βάρος της πληροφορίας.

Η Ting-Toomey (1998) παρατήρησε ότι οι διαφορές επικοινωνίας μεταξύ πολιτισμών υψηλού και χαμηλού είναι εμφανείς και στον τρόπο που προσεγγίζουν τις **συγκρούσεις**.

Για παράδειγμα, επειδή οι πολιτισμοί υψηλού πλαισίου τείνουν να είναι λιγότερο ανοιχτοί, θεωρούν τις συγκρούσεις επιβλαβείς. Γι' αυτούς, οι συγκρούσεις θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με εχεμύθεια και διακριτικότητα.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

- *Τι είδους προβλήματα μπορούν να προκύψουν αν ένα άτομο που ανήκει σε πολιτισμό χαμηλού πλαισίου εργάζεται για έναν εργοδότη που ανήκει σε πολιτισμό υψηλού πλαισίου;*
 - *Πώς θα μπορούσαν να πράξουν προκειμένου να αποφύγουν την κακή επικοινωνία;*
-

ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

- *Αισθάνεσθε ότι είναι σημαντική η συνέπεια στα ραντεβού; Πώς θα νιώθατε αν ο καλεσμένος σας καθυστερούσε μισή ώρα για το δείπνο;*
 - *Τι δικαιολογία νιώθετε την ανάγκη να δώσετε σε περίπτωση καθυστέρησης;*
 - *Πώς εξαρτάται αυτό από την εκάστοτε κατάσταση;*
-
- Σκεφτείτε τη διαφορά :

ΙΑΠΩΝΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΕΝΑΝΤΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΥ ΧΡΟΝΟΥ
